

Posudek vedoucího bakalářské práce Martina Čapka
„Zpracování biblického mýtu o stvoření ve spisech Corpus hermeticum
a u Filóna Alexandrijského a jejich vzájemné srovnání“
předkládané v roce 2013 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Cíl práce vystihuje jasně její název. Autor komentuje a navzájem srovnává na jedné straně dva antické hermetické spisy (C.H. I a III) a Filónův spis *De opificio mundi*. Všechny tři texty jsou pokusem o reinterpetaci biblické kosmogonie z prvních dvou kapitol *Genese*, každý s ní však zachází mírně odlišným způsobem. Autor se snaží postihnout tato různá zacházení a vzájemně je srovnat.

1) *Struktura argumentace (6 bodů)*

Základní struktura je jasná a přehledná. Autor vždy nejprve stručně uvede dané texty a poté je sekci po sekci shrnuje a komentuje. Činí tak přitom velmi inteligentně, dovedně vybírá pouze důležité motivy a nezatěžuje čtenáře zbytečnými odbočkami. V části o Filónovi navíc již v rámci komentáře provádí průběžně i srovnání s hermetiky, což je velmi sympatické. Závěr už vlastně jen velmi stručně shrnuje výsledky této průběžné komparace. Jedinou slabinou této struktury je postupně slábnoucí důkladnost: zatímco část o hermetikách je velmi podrobná, zbytek práce je již jen velmi stručný. Důvodem byla především časová tíseň – ještě týden před odevzdáním autor zvažoval, zda nemá filónovskou část pro nedostatek času raději úplně vypustit. Je jistě dobře, že tak neučinil, nicméně na práci je tato disproporce znát.

2) *Formální úroveň (8 bodů)*

Formální úroveň je velmi dobrá. Jazykově je práce slušná, překlepů či jazykových neobratností je v ní minimum. Přepis antických výrazů je v pořádku. Bibliografické odkazy jsou uváděny koherentně a nelze jim nic vytknout. I typograficky je práce dobře zvládnutá. Snad jen poznámky bych doporučoval číslovat pro každou část práce zvlášť, aby nedosahovaly tak neústrojně vysokých čísel (poslední poznámka má číslo 174).

3) *Práce s prameny (6 bodů)*

Práce se opírá především o důkladnou analýzu zvolených textů. S těmi autor pracuje velmi citlivě a fundovaně, samozřejmostí je pro něj práce s řeckým originálem. Jedinou drobnou slabinou je nulová práce s jinými hermetickými či Filónovými texty. Téma je sice zvoleno tak, že si autor po většinu času se třemi texty dobře vystačí, nicméně např. pro zkoumání širšího historicko-kulturního kontextu, v němž hermetické spisy vznikaly, by se jistě hodila i dobrá znalost ostatních spisů C.H.

Sekundární literatura, o niž se práce opírá, je kvalitní. K hermetikám sice autor nesehnal některé užitečné tituly (např. Holzhausena, *Der „Mythos vom Menschen“ in hellenistischen Ägypten*), ale na bakalářskou práci je rozsah použitých prací i tak velmi slušný. O poznání slabší je sekundární literatura u Filóna, jemuž autor při psaní věnoval podstatně méně času. Je jasné, že chtít po něm obšírnější zvládnutí rozsáhlé filónovské literatury by nebylo na místě, nicméně alespoň pár článků by mu v jeho tématu mohlo velmi pomoci (např. Jaap Mansfeld, „Philosophy in the service of the Scripture“, in J. Dillon – A. A. Long [eds.], *The Question of Eclecticism*, Berkeley: University of California Press, 1988, s. 70–102).

4) *Vlastní přínos (6 bodů)*

Analýza hermetických textů, jež zabírá téměř dvě třetiny práce, je sice pěkná, ale autor v ní vlastně jen fundovaně shrnuje existující rozbory. Ty sice samostatně komentuje, nicméně stěžejně přináší něco nového. Nesporný přínos práce je ovšem v kontrapozici hermetik s Filónem. Standardní komentátoři hermetik sice na Filóna pravidelně odkazují, nikdo však neprovedl takto celkové srovnání. Dlužno říci, že výsledky tohoto srovnání jsou spíše skromné a dovedl bych si závěr představit i delší než jednostranný, nicméně na úrovni bakalářské práce je i tak výsledek slušný.

5) *Obecný přesah práce (5 bodů)*

Ve svém základu spočívá autorova metodologie v tradiční textové analýze, což je sice metoda solidní, ale z hlediska religionistiky dosti bazální a nepříliš vzrušující. Do obecnějších religionistických spekulací se autor nepouští. Na druhou stranu je třeba říci, že v různých dílčích bodech jeho výklad vykazuje religionistický rozhled a interpretační citlivost. Hlavním tématem je navíc setkávání různých náboženských světů, a což je bezesporu téma výsostně religionistické a autor k němu má řadu drobných zajímavých postřehů – byť z něj býval mohl v závěru vytěžit mnohem více.

Práce splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci, a proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 31 body, tj. jako *výbornou*.

V Praze, 3. 9. 2013

Doc. Radek Chlup, PhD.